

Τα δικαιώματα των παιδιών

Ένας εικονογραφημένος οδηγός για μικρούς και μεγάλους

ΠΗΓΗ: <https://www.living-democracy.gr/textbooks/volume-5/part-3/documents-and-teaching-material-4>

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού

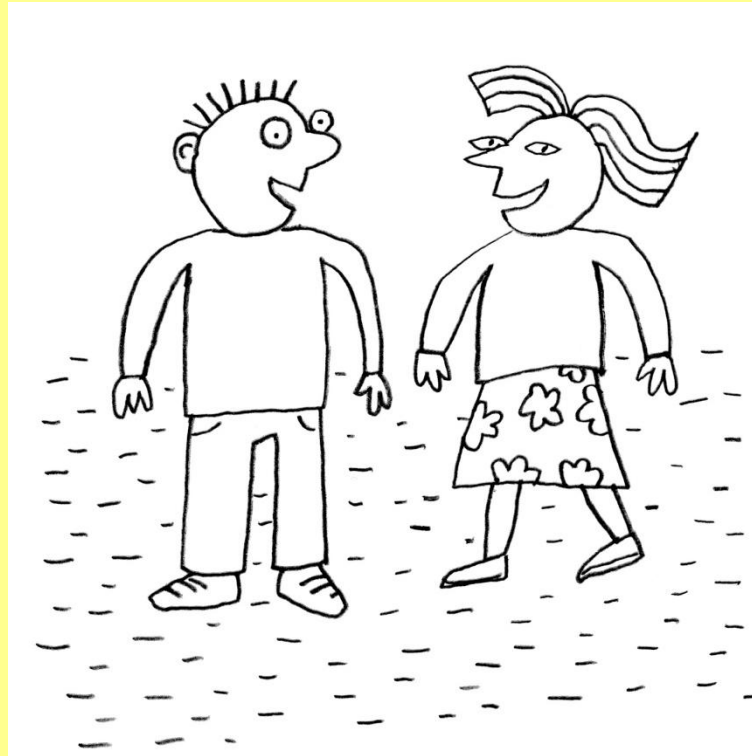
υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1989, για να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα παιδιά, μετατρέποντάς τους από παθητικούς αποδέκτες φιλανθρωπίας σε ανθρώπινα όντα με ένα ξεχωριστό σύνολο δικαιωμάτων. Η Σύμβαση αναγνωρίζει ότι η παιδική ηλικία είναι μια ευάλωτη στιγμή και ότι τα παιδιά χρειάζονται ειδική φροντίδα και προστασία.

Δείτε τη συνέχεια στο άρθρο:

<https://www.unicef.org/greece/%CF%83%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CF%8D>

Ορισμός του παιδιού

Παιδί θεωρείται ένα άτομο κάτω των 18 ετών

Απαγόρευση διακρίσεων

Κάθε παιδί πρέπει να αντιμετωπίζεται χωρίς διακρίσεις λόγω χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, άποψης, χώρας καταγωγής, περιουσίας, αναπηρίας ή υπαγωγής του σε μια εθνική μειονότητα.

Η ευημερία του παιδιού είναι ύψιστης σημασίας

Σε όλους τους νόμους και τις δικαστικές αποφάσεις, η ευημερία του παιδιού έρχεται πρώτη.

Εφαρμογή των δικαιωμάτων

Κάθε κράτος πρέπει να διασφαλίζει, στο μέγιστο των δυνατοτήτων του, ότι τα δικαιώματα των παιδιών εφαρμόζονται.

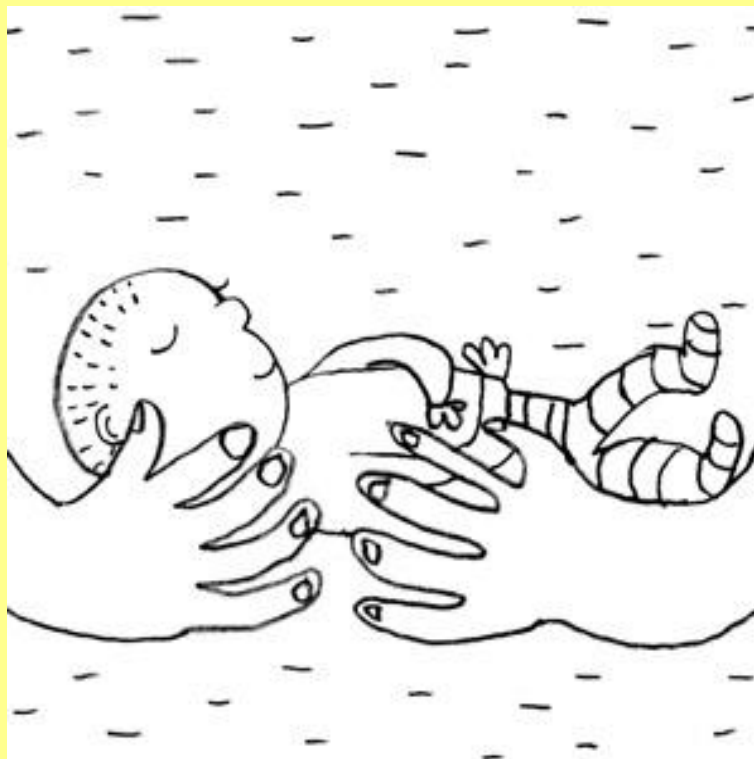
Σεβασμός των γονεϊκών δικαιωμάτων

Κάθε κράτος είναι υπεύθυνο να διασφαλίζει ότι τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και οι ευθύνες των γονέων ασκούνται με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα παιδιά είναι ελεύθερα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους. (Οι κυβερνήσεις πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων, των μελών της οικογένειας, και/ή των νόμιμων κηδεμόνων, ενημερώνοντας και συμβουλεύοντας τα παιδιά για τα δικαιώματά τους).

Επιβίωση και ανάπτυξη του παιδιού

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στη ζωή και την επιβίωση. Το κράτος πρέπει να διασφαλίσει ότι τα παιδιά και οι νέοι μπορούν να αναπτυχθούν ικανοποιητικά.

Όνομα και ιθαγένεια

Κάθε παιδί έχει, από τη γέννησή του και μετά, το δικαίωμα σε ένα όνομα, στην ιδιότητα του μέλους ενός κράτους, και στη φροντίδα από τους δικούς του γονείς.

Προστασία της ταυτότητας

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να διατηρήσει ή να αποκα-ταστήσει το όνομα, την ιδιότητα του μέλους ενός κράτους και τις οικογενειακές σχέσεις

Απομάκρυνση από τους γονείς

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να ζει με τους γονείς του, εκτός από όταν πρέπει να προστατευτεί από αυτούς. Εάν ένα παιδί πρέπει να απομακρυνθεί από τον έναν ή και από τους δύο γονείς του, έχει το δικαίωμα σε ακρόαση. Αν ένα παιδί έχει απομακρυνθεί από τον έναν ή και από τους δύο γονείς του, έχει το δικαίωμα να γνωρίζει πού βρίσκονται.

Οικογενειακή επανένωση

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να εγκαταλείπει κάθε κράτος και να ταξιδεύει στην πατρίδα του, προκειμένου να επανενωθεί με την οικογένειά του.

Προστασία από απαγωγή και παράνομη απομάκρυνση

Κάθε κράτος πρέπει να καταπολεμήσει την απαγωγή και την παράνομη απομάκρυνση σε άλλη χώρα, και τη μη επιστροφή των παιδιών από γονέα ή άλλο πρόσωπο.

Ελευθερία γνώμης του παιδιού

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να ακούγεται και να εκφράζει τη γνώμη του για όλα τα ζητήματα και τα θέματα που αφορούν στη ζωή του. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα σε νομικές ή διοικητικές διαδικασίες. Όσο μεγαλύτερο είναι το παιδί, τόσο περισσότερο πρέπει να ακούγεται η γνώμη του.

Ελευθερία έκφρασης

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να εκφράζει ελεύθερα τη γνώμη του, και να συλλέγει και διαδίδει πληροφορίες μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Κάθε παιδί έχει, επίσης, την ευθύνη να εκφράζει τη γνώμη του με τέτοιο τρόπο που να σέβεται τα δικαιώματα των άλλων.

Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να ασκεί ελεύθερα τη θρησκεία του, τη σκέψη και τη συνείδησή του. Το κράτος πρέπει να σέβεται τα δικαιώματα και τις ευθύνες των γονέων, όταν τα παιδιά εφαρμόζουν αυτά τα δικαιώματα.

Δικαίωμα στην ειρηνική δημόσια συγκέντρωση

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να συγκεντρωθεί μαζί με άλλα παιδιά, για να ενταχθεί σε ή να ιδρύσει μια ένωση ή οργάνωση, εφ' όσον δεν παραβιάζονται τα δικαιώματα των άλλων κατά τη διαδικασία.

Προστασία της ιδιωτικής ζωής

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να μην παρεμβαίνει κανείς στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του, αλλά ούτε και να προσβάλλει κανείς ή να βλάψει την τιμή και την υπόληψή του.

Πρόσβαση σε κατάλληλες πληροφορίες

Κάθε κράτος πρέπει να διασφαλίσει ότι τα παιδιά έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες μέσω διαφόρων μορφών μέσων επικοινωνίας, και ότι μπορούν να αποκτήσουν τις γνώσεις που είναι σημαντικές για την ευημερία τους. Το κράτος έχει, επίσης, την υποχρέωση να προστατεύει τα παιδιά από τις επιζήμιες πληροφορίες.

Ευθύνες γονέων

Οι γονείς ή οι κηδεμόνες είναι από κοινού υπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού. Το κράτος έχει την ευθύνη να τους στηρίζει σε αυτό και, για παράδειγμα, να εξασφαλίζει υπηρεσίες παιδικής μέριμνας και φροντίδας αν πρέπει οι γονείς να εργάζονται

Προστασία από κακοποίηση

Το κράτος είναι υπεύθυνο για την προστασία του παιδιού από κακοποίηση από τους γονείς ή άλλους ανθρώπους. Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να μάθει πώς να αποφεύγει ή να αντιμετωπίζει κάθε μορφή κακοποίησης.

Παιδιά χωρίς οικογένειες

Κάθε παιδί που δε ζει με την οικογένειά του έχει το δικαίωμα σε ειδική προστασία και στήριξη. Στη συνέχεια, έχει το δικαίωμα σε μια ανάδοχη οικογένεια ή σε μέριμνα σε έναν κατάλληλο φορέα που σέβεται το θρησκευτικό, πολιτιστικό ή γλωσσικό του υπόβαθρο.

Υιοθεσία

Ένα παιδί μπορεί να υιοθετηθεί αν η υιοθεσία επιτρέπεται, αναγνωρίζεται και εγκρίνεται από τη χώρα, και αν εξυπηρετεί την ευημερία του παιδιού

Παιδιά πρόσφυγες

Κάθε παιδί που αναγκάζεται να εγκαταλείψει τη χώρα του, που είναι πρόσφυγας και ζητά άσυλο, έχει δικαίωμα σε ειδική προστασία από το κράτος

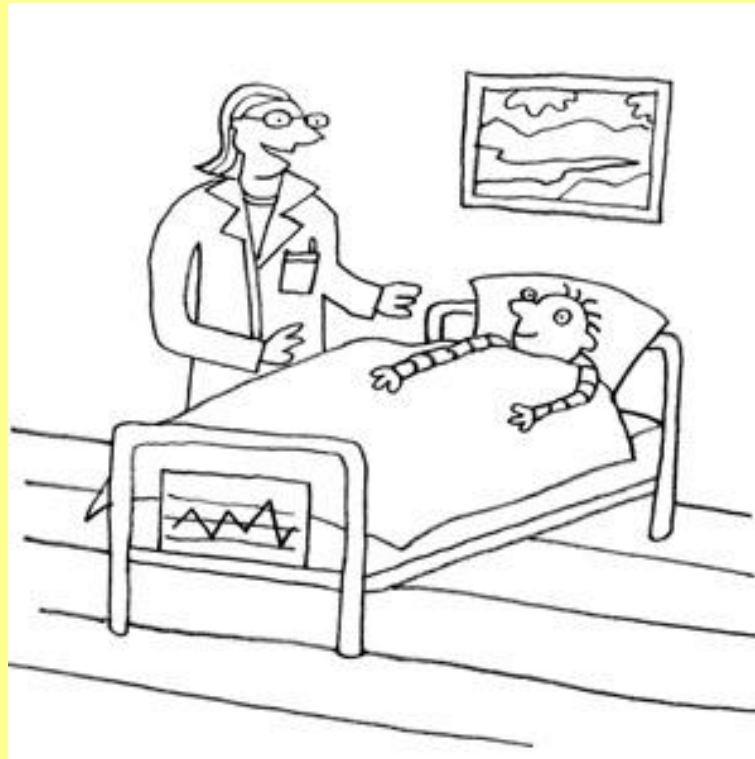
Παιδιά με αναπηρία

Κάθε παιδί με αναπηρία έχει δικαίωμα σε ειδική μέριμνα και εκπαίδευση. Θα πρέπει να βοηθηθεί, ώστε να είναι ανεξάρτητο και να συμμετέχει ενεργά στις κοινότητές του.

Υγεία και ιατρικές υπηρεσίες

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην καλύτερη δυνατή υγεία. Το κράτος έχει την υποχρέωση να καταπολεμά την παιδική θνησιμότητα, να εξασφαλίζει ιατρική περίθαλψη για τα παιδιά, να καταπολεμά την κακή διατροφή και την ασθένεια, να εγγυάται την ιατρική περίθαλψη για τις εγκύους και τις νέες μητέρες, να παρέχει εκπαίδευση σε θέματα υγείας, να αναπτύσσει την πρόληψη στον τομέα της δημόσιας υγείας, και να καταργεί έθιμα που βλάπτουν τα παιδιά.

Επανεξέταση της φροντίδας ή της θεραπείας

Κάθε παιδί που έχει εισαχθεί σε ένα ίδρυμα για την προστασία, τη φροντίδα ή τη θεραπεία του, έχει το δικαίωμα του ελέγχου και της επαναξιολόγησης της εισαγωγής του σε αυτό από την Πολιτεία.

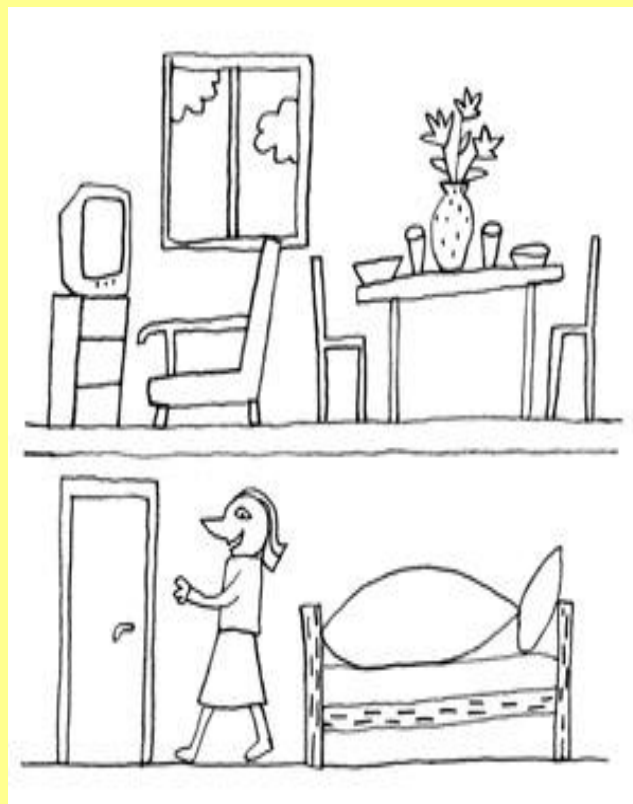
Κοινωνική πρόνοια

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα στην κοινωνική πρόνοια, όπως σε κοινωνική ασφάλιση. Το κράτος εγγυάται επιδόματα για τα παιδιά, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση της οικογένειας ή αυτών που έχουν αναλάβει την επιμέλειά τους.

Βιοτικό επίπεδο

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο κατάλληλο για τη σωματική, πνευματική, ηθική και κοινωνική του ανάπτυξη. Οι γονείς ή οι κηδεμόνες έχουν πάνω απ'όλα την ευθύνη για τη διασφάλιση αυτού. Το κράτος έχει την υπο-χρέωση να τους στηρίζει σε αυτό.

Εκπαίδευση

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση. Το κράτος έχει καθήκον να παρέχει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δωρεάν και υποχρεωτική, και ομοίως να κάνει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση προσιτή σε όλα τα παιδιά και τους νέους. Το κράτος έχει την υποχρέωση να διασφαλίσει ότι τα παιδιά και οι νέοι αντιμετωπίζονται κατάλληλα στο σχολείο, και ότι δεν παραβιάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματά τους.

Σκοπός της εκπαίδευσης

Η σχολική εκπαίδευση θα πρέπει να αναπτύσσει την προσω-πικότητα και τα ταλέντα του κάθε παιδιού, να προε-τοιμάσει κάθε παιδί για την ενήλικη ζωή και να ενθαρρύνει τα παιδιά να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και τους πολιτι-σμούς και τις αξίες, τις δικές τους και των άλλων.

Παιδιά που ανήκουν σε μειονότητες

Κάθε παιδί που ανήκει σε μειονότητα έχει το δικαίωμα να μάθει και να ασκεί τη δική του κουλτούρα, θρησκεία και γλώσσα.

Ελεύθερος χρόνος, ξεκούραση και ψυχαγωγία

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα στην ανάπαυση και τον ελεύθερο χρόνο, στον οποίο μπορεί να παίξει και να συμμετέχει ελεύθερα στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή.

Παιδική εργασία

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να προστατεύεται από κάθε μορφή εκμετάλλευσης και εργασίας, που θα μπορούσαν να βλάψουν την εκπαίδευση ή την ανάπτυξή του. Το κράτος έχει την υποχρέωση καθορισμού ενός ελάχιστου ορίου ηλικίας για το δικαίωμα στην εργασία, το ποσό των ωρών ανά ημέρα και τις συνθήκες εργασίας.

Προστασία από ναρκωτικές ουσίες

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να προστατεύεται από την παρα-γωγή και το εμπόριο παράνομων ναρκωτικών.

Προστασία από σεξουαλική εκμετάλλευση

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να προστατεύεται από τη σεξουαλική εκμετάλλευση, την κακοποίηση και από την πορνεία και την πορνογραφία.

Προστασία από πώληση και εμπορία

Το κράτος πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσει ότι τα παιδιά και οι νέοι δεν έχουν απαχθεί ή δεν διακινούνται.

Προστασία από όλες τις άλλες μορφές εκμετάλλευσης

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να προστατεύεται από όλες τις άλλες μορφές εκμετάλλευσης (π.χ. επαιτεία).

Βασανιστήρια και φυλάκιση

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην προστασία από τα βασανιστήρια, την απάνθρωπη μεταχείριση ή τιμωρία, την παρά-νομη σύλληψη ή οποιαδήποτε άλλη μορφή βλάβης της προσωπικής του ελευθερίας. Το κράτος έχει την υποχρέωση να απαγορεύει τη θανατική ποινή και την ισόβια κάθειρξη για τους νέους. Αν ένα παιδί έχει φυλακιστεί, έχει το δικαίωμα ανθρωπίνης και με σεβασμό μεταχείρισης. Εάν ένα παιδί ή ένα νεαρό άτομο συλλαμβάνεται, δεν πρέπει να τίθεται υπό περιορισμό με ενήλικες, πρέπει να είναι σε θέση να κρατήσει επαφή με την οικογένειά του και να έχει το δικαίωμα σε νομική βοήθεια.

Πόλεμος και ένοπλες συρράξεις

Τα παιδιά και οι νέοι κάτω των 15 ετών έχουν το δικαίωμα να μην λαμβάνουν μέρος σε πόλεμο και ένοπλες συρράξεις. Το κράτος έχει την υποχρέωση να χορηγεί ειδική προστασία για τα παιδιά που έχουν πληγεί από τον πόλεμο

Αποκατάσταση και ένταξη

Κάθε παιδί που είναι θύμα ένοπλης σύγκρουσης, βασανιστηρίων, παραμέλησης ή εκμετάλλευσης έχει το δικαίωμα σε κατάλληλη φροντίδα για να μπορέσει να αποκατασταθεί, ψυχικά και σωματικά, και να ενταχθεί σε μια κοινότητα.

Δικαιοσύνη ανηλίκων

Κάθε παιδί που κατηγορείται για τη διάπραξη ενός εγκλήματος έχει το δικαίωμα να αντιμετωπίζεται με αξιοπρέπεια στο δικαστήριο. Είναι αθώο μέχρι αποδείξεως του εναντίου. Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα σε μια δίκαιη δίκη, σε διερμηνέα (αν χρειάζεται), στην προστασία της ιδιωτικής του ζωής και σε επανεξέταση μιας δικαστικής απόφασης. Το κράτος έχει την υποχρέωση να θέσει ένα ελάχιστο όριο ηλικίας κάτω από το οποίο τα παιδιά δεν μπορούν να θεωρηθούν ποινικώς υπεύθυνα. Το κράτος έχει, επίσης, την υποχρέωση να παρέχει εναλλακτικές λύσεις αντί φυλάκισης σε παιδιά και νέους που έχουν καταδικαστεί.

